

VEETRANSPORT: HET MOET MINDER EN BETER!

Notitie bij jaarthema 2018/2019 Barth-Misset Stichting

Veetransport, het moet minder en beter!

Miljoenen dieren op transport

Jaarlijks worden in Europa ca. 365 miljoen landbouwhuisdieren (runderen, schapen, geiten, varkens, en vissen) vervoerd. Als je het transport van pluimvee ook meerekent loopt het zelfs op tot 8 miljard dieren. Miljoenen van deze transporten duren langer dan acht uur en soms zelfs langer dan dertig of zeventig uur. Het transport van dieren leidt tot stress, uitputting, uitdroging, verwonding, ziekte en zelfs sterfte onder de betrokken dieren, met name naar mate het langer duurt en de omstandigheden slechter zijn. Veetransport behoort dan ook dikwijls tot één van de meest traumatische ervaringen in een dierenleven.

Wetgeving schiet tekort

Er is een Europese verordening inzake de bescherming van dieren tijdens transport (EU 2005/01). De verordening is van toepassing op gewervelde dieren die in of vanuit de Europese Unie om commerciële redenen worden vervoerd, over de weg, het spoor, het water of door de lucht. De verordening stelt o.a. regels:

- of een dier geschikt is om vervoerd te worden,
- over de minimum oppervlakte per dier en de stahoogte voor de dieren in het transportmiddel,
- hoe lang een diersoort getransporteerd mag worden voordat er gepauzeerd moet worden of de dieren uitgeladen moeten worden om op een rustplaats in een stal te rusten,
- Enzovoorts.

Het niveau van veel van de wettelijke criteria is vaak te laag om het welzijn van de dieren tijdens transport adequaat te beschermen, of de wettekst is onduidelijk en voor meerdere uitleggen vatbaar. Dit leidt in de praktijk tot verschillen in toepassing in de EU-lidstaten. Ook de mate waarin veetransport door de lidstaten gecontroleerd wordt en de hoogte van sancties op overtredingen verschillen per lidstaat.

Het merendeel van de veetransporteurs wil het goed doen, maar door allerlei onduidelijkheden en verschillen in de praktijk is dit nog niet zo eenvoudig en kunnen kwaadwillende transporteurs makkelijk een loopje met de regels nemen en hiermee weggelopen.

Alleen al meer duidelijkheid over de interpretatie van de regels en een uniformere toepassing en handhaving van die regels in de EU-lidstaten helpt het dierenwelzijn tijdens veentransport te verbeteren.

Tal van risico's bedreigen het dierenwelzijn tijdens transport

Tijdens het vervoer van dieren zijn er diverse bedreigingen voor het welzijn:

- **Handling door mensen** - Vaak behandelen mensen dieren onkundig en onnodig ruw door bijvoorbeeld te slaan, te trekken aan lichaamsdelen en gebruik te maken van elektrische veedrijf prikstokken, bijvoorbeeld om een dier te dwingen tot lopen of een laadklep op en af te klimmen.
- **Blootstelling aan een nieuwe omgeving** - De dieren moeten de vertrouwde stal uit, langs een vaak onbekende weg, de onbekende vrachtwagen in en daarna gaan ze een vreemde stal of een slachthuis in.
- **Het mixen met onbekende dieren** – Als dieren elkaar niet kennen, van verschillende leeftijd en/of geslacht zijn en wanneer gehoornde bij ongehoornde dieren gezet worden, leidt vaak tot stress en onderlinge agressie.

- **Onvoldoende ruimte per dier** - In de veewagen hebben dieren vaak weinig ruimte om staand de balans te kunnen houden, dan wel comfortabel te gaan liggen en weer op te staan. Daarnaast hebben ze onvoldoende hoogte om normaal overeind te kunnen staan. Sommige dieren vallen om, met het risico dat ze door anderen worden vertrapt.
- **Glibberige vloeren** - Onder meer omdat de dieren in hun eigen uitwerpselen moeten staan, en bij ontoereikende strooiselbedding om comfortabel op te liggen, worden de vloeren glibberig. Hierdoor hebben de dieren weinig grip en is de kans op vallen groot.

- **Blootstelling aan lawaai en trillingen** - Tijdens het vervoer worden de dieren langdurig blootgesteld aan lawaai en trillingen. Dit leidt tot angst en fysieke uitputting.
- **Onthouding van water en voer** - Gedurende lange tijd hebben de dieren geen beschikking over water en voer. Wanneer water en voer wel op de veewagen of tijdens pauzes beschikbaar zijn, is het vaak moeilijk bereikbaar. Ook willen dieren soms niet direct het onbekende water en voer tot zich nemen.

- **Blootstelling aan extreme temperaturen en vochtigheidsgraden** - Tijdens de reis worden de dieren blootgesteld aan extreme temperaturen en vochtigheidsgraden die buiten de normale comfortzone en het aanpassingsvermogen van het dier vallen. Veel reizen vinden tijdens extreme zomerwarmte plaats in overvolle veewagens met onvoldoende ventilatie. In combinatie met wateronthouding en lang rijden leidt dit tot volkomen uitputting. Sommige dieren hijgen en snikken naar lucht. In de ergste geval sterven er veel dieren.
- **Slecht rijgedrag chauffeur** - Slecht rijgedrag van de chauffeur kan ook veel stress veroorzaken. Bijvoorbeeld wanneer de chauffeur hard optrekt, snel remt en/of te hard door de bochten rijdt.
- **Naarmate een transport langer duurt wordt het steeds zwaarder** - Het transport wordt alleen maar zwaarder voor de dieren naarmate het transport langer duurt. Dit komt doordat uitputting, uitdroging, honger, vallen en verwond raken een steeds grotere tol eisen.
- **Verspreiden van besmettelijke dierziekten** - Naast de hierboven genoemde bedreigingen vormt veetransport ook een groot risico voor het verspreiden van besmettelijke dierziekten. Bijvoorbeeld ziekten als monden klauwzeer, varkenspest en vogelgriep.
- **Verwondingen en ontberingen bij pluimvee** - Bij transport van pluimvee speelt naast de hiervoor genoemde problemen ook nog eens de problematiek dat deze uit hun kooien gehaald, of in de stal gevangen moeten worden en vervolgens in speciale transportkranen of containers gestopt moeten worden. Dit gebeurt meestal niet zachtzinnig, met als gevolg veel bot- en vleugelbreuken, vaak al voor het transport begonnen is.

Veetransport: het moet minder en beter!

Gezien alle risico's voor het dierenwelzijn en de vaak zeer ernstige dierenwelzijnsproblemen die er tijdens transporten optreden zijn drastische vermindering van veetransporten en forse verbeteringen in de resterende transporten dringend gewenst.

De 3 V's bekend van het terugdringen van het proefdiergebruik zijn ook voor het diertransport bruikbaar:

- Vervangen (bijv. door transport van vlees en karkassen in plaats van levende dieren);
- Verminderen (bijv. door fokkerij en mesten op één bedrijf te doen, zodat fokdieren niet vervoerd hoeven worden naar meststallen);
- Verfijnen (bijv. door de rijtijden te beperken, de oppervlakte en stahoogte per dier te verbeteren, het klimaat aan boord tijdens transport te verbeteren en het drinken, voederen en rusten onderweg te verbeteren, etc.).

Barth Misset wil verbeteringen steunen

De Barth Misset Stichting gaat in 2018-2019 bij het honoreren van projectaanvragen projecten die vervanging, vermindering en verfijning van veetransport als doel hebben bij gelijke geschiktheid voorrang verlenen boven andere projectaanvragen. .